



## در امر معروف و نهی منکر



اول: باید که مقصودش از فرمودن، رضای حق تعالی و قوت دین و عز اسلام باشد.

دوم: باید که مشفق و مهربان بود بر آن کس که به خیرش فرماید تا رفق و مدارا کند، و سخنش مقبول بود.  
سوم: صابر بود و بردبار تا چون سفاهتی و بیخردی شنود و ببیند، تنگدل نشود.

چهارم: چون به چیزی فرماید، اول خویشتن کند، و چون از زشتی باز دارد، اول خود باز ایستد تا سخنش را تأثیر بود.

و پیغمبر (ص) گوید که هر که به معروف فرماید، سبب خیر بود و در خیر بر وی گشاده گردد و در شر بر وی بسته شود. و مردم بر خیر باشند و خیرشان پیش آید، مادام تا امر به معروف و نهی از منکر کنند و نیکی فرمایند. و چون به خلاف این باشد، خدای تعالی بر کات از ایشان باز گیرد و ایشان را بر یکدیگر مسلط گرداند؛ یعنی فراگذارشان تا خون یکدیگر می ریزند، و ظلمها می کنند، و ایشان را در آسمان و زمین هیچ یاری و ناصری نبود. و در زیر عرش نوشته است که: هر که کردار همه نیکوکاران به جای آورد، و نشستن و برخاستن وی با بدان بود، وی بد کردار باشد؛ و هر که بد کردار بود و با نیکان نشیند، نیکو کار بود.



مأخذ: [رسائل سدید الدین جر جانی، صص ۱۳۲-۱۳۱].

بدان که «امر به معروف» فرمودن بود به نیکی، و «نهی منکر» از ناشایست باز داشتن بود. و بر هر عاقلی این هر دو چیز واجب بود، و آنچه فریضه بود بدان فرمودن سنت بود و از هر منکری و ناشایستی باز داشتن فریضه بود.

مصطفی (ص) گوید که: به نیکی فرمایید اگر چه خود نکنید، و از ناشایست باز دارید اگر چه خود باز نه ایستاده باشید، و تا سه شرط حاصل نیاید امر به معروف و نهی از منکر واجب نباشد:

اول: باید که معروف را از منکر باز شناسد تا از سر جهل نفرماید. دوم: باید که داند یا گمان برد که سخنش تأثیر کند و سودمند آید.

سوم: باید که داند که بدان زبانی به وی یا به مؤمنی دیگر نرسد، و در آن حال یا به وقتی دیگر، و اگر در شهری یا در محله ای منکری رود [و] مردم آن شهر یا محله دانند و خاموش باشند، با وی در بزه آن مشارک باشند.

و خدای تعالی گفت یوشع بن نون (ع) را که: من از فلان قوم چهل هزار نیک مرد و شصت هزار بد مرد را هلاک خواهم کرد.

گفت: ملکا! نیکان چه کرده اند؟

گفت: زیرا که نیکان از بهر من بر بدان خشم نمی گیرند، و با ایشان نشست و خاست می کنند، و در میان ایشان داد و ستد و کرد و خورد می رود تا بدانند که کسی بر گناه و ناشایست می باشد و از آن باز نمی استند، از آن نهی نکند و یک بار و دوبار باید که ستیزه کند. و چون نهی خواهد کردن و گناه نهانی را پوشیده، پندش دهد و به هر گونه بترساند.

و نهی از منکر آن است که اول به دست باز دارد و به زبان بگوید و به دل نپسندد. و اگر به دست نتواند به زبان بگوید، و اگر به زبان نیارد گفتن به دل بیسندد؛ و از این کمتر نباشد.

و هر که به معروف فرماید، چهار چیز نباید کردن تا ثواب یابد: